

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicoꝝ Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

XXXIV. De Propagatione Canonici Ordinis in Hybernia, & primò de S.
Patricio eius Insulæ Apostolo, & illius instituto.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

quadraginta Praepositoras, ac etiam multa Collegia canonicarum sub se continebat, quarum maxima pars in Gallijs, quaedam vero in Gallobelgica existunt: licet modò in Congregatione non vivant, vt Miraeus de Collegijs canonicorù regularium cap. 12. scribit. Secundum est monasterium S. Rufi apud Valentiam, quod habebat 12. Prioras, referente Choppino lib. 2. Monastici lit. 1. §. 20. in additionibus. Ticinensis verò eodem lib. fol. 34. scribit, quingentas Abbatis in varijs partibus seu prouincijs ad normã reformationis S. Rufi fuisse institutas, seu reformatas. Tertium est monasteriũ S. Laurentij de Vltio in Delphinatu, quod tempore Capituli Gener. suæ Congregationis anno 1342. celebrati 27. Prioratus conuenticuales cum suis familijs habebat, qui omnes notantur in actis dicti Capituli, & multi ex Prioribus dictorum Prioratũ Capitulo personaliter interfuerunt, licet nonnulli ex illis in finibus Pedemontium in Italia essent constituti.

Suspicio tamen pleraque dictorum monasteriorum vel iniuria Hæreticorum, vel conditione temporum, quæ nihil sub Sole permanens esse finit, vel incuria Prælatorum, vel tandem auaritia laicorũ nunc canonicis desituta, funditus euersa, quod etiam in Italia videmus, ac in alijs Prouincijs interiri licebit. Verum de Ecclesijs & Monasterijs Galliarum hæc dixisse sit satis.

CAPVT TRIGESIMVM
QVARTVM.

De propagatione Canonici Ordinis in Hybernia, & de S. Patricio eius insula Apostolo, & illius instituto.

Rimura Canonici Ordinis in hac Insula, quæ præcis Scotia, recentioribus Hybernia, vel Irælandia dicitur, fundator esse fuisse B. Patricium D. Martini Turonensis Episcopi ex sororis filia nepotem, & secundum Hybernentium Episcopum, à Cælestino I. Romano Pontifice ordinatũ, canonicos regulares (nec immeritò) affirmat, præsertim Lateranenses, qui etiam in album Sanctorum sui Ordinis illum referentes, peculiari Officio per Sedem Apostolicam probato quotannis diem eius natalitium venerant, quam sententiam, quod nonnullis vel in historia min⁹ versatis, vel oculos non sanos habentibus minus probabilis videatur, priusquam ad vteriora gradũ faciamus, non solum probabilem sed etiam verissimam esse, sequentibus rationibus euidentissimè comprobamus. Et primò quidem B. Patricium canonicis instituti non solum propagatorem, verum etiam professore extitisse facile intelligent,

qui ea legerint, quæ de illius aduentu in Gallias, necnon de clericatu, & habitu regulari S. Martini Turonensi accepto Goccellinus in eius vita cap. 22. Probus, & alij auctores scribunt: *Itum fuit ad B. Martinum Turonensi Episcopo aliquante tempore demoratum, qui etiam auunculus maris sue Caspelle fuerat, & quia idem sanctissimus sacerdotum coetus eulua monachus fuit, cognato suo Patricio monachum habitum & eius instituta tradidisse obseruanda, quæ se deuotè suscepit, actibus respondens habitus adtrauit, & in eisdem perseverauit.* Ita enim Goccellinus siue Jocellinus loco proxime citato ad litteram scribit. Quis enim ambigat B. Martinum illud monasticum institutum nepoti Patricio seruauit tradidisse, cuius ille professor extitit? At verò S. Martini Turonensis monachatum, siue regulam institutum illud idem extitisse cum eo, quod B. Augustinus ex Italia in Africam inuexerat, & quo in Ecclesia Hipponensi plantauerat, & quo suo clericos Hipponenses instituerat, quodque cum illis vsque ad obitum eximie obseruauerat, receptis verbis affirmat Cardinalis Baronius tom. 3. Annalium sub anno 328. num. 12. vbi de monasterio instituto clericorum Vercellensium à B. Eusebio ex Orientali Ecclesia in Occidentem extitum differens, illud; miris laudibus extollens subdit: *Quod ipsum præstantissimũ vita genus S. Martini Turonensis transfuecit in Gallias, & Augustinus in Africam, qui admirabili conuersione duplè inditum est, omnino perfectissimam vitam genera clericorũ, & monachorum in vnum pariter coniungentes, tanquam lucidissimũ astrũ, vt olim martyres tempore persecutionis, Christi Ecclesiam exornauerunt.* Ecce tibi, quales B. Martini monachatus fuerit, quem in sui Teronensem Ecclesiam ex Insulæ aduers, quemque ex illo Beatus Patricius accepit, in Ecclesia Hybernentium plantauit, propagauit, & dilatauit, illud inquam, quod B. Eusebius Vercellensis clericis suæ cathedralis indidit, quod B. Ambrosius episc. 32. ad Vercellenses, & serm. 63. in Natali B. Eusebij vocat institutum monasticum clericatu adiunctum, quodq; B. Augustinus in suam cathedralem Hipponensem introduxit, & ex quo clerici per D. Augustinum reformati Canonici siue Regulares fuerunt postea nuncupati.

Posset hæc ratio testimonijs multorum autorũ roborari, qui ipsũ B. Patriciũ in Catalogo Sanctorum canonicorum regularium recentiorum, et Ioannis de Nigraualle sepe allegato lib. epilog. Chronicarũ 13. cap. 18. Volaterrani lib. 11. Antropologiz, Roberti Riccardini in Regulam D. Augustini circa illa verba: & *nostris cantare, post quæ legitur esse cantandum, vt Ioannem Trolam, & Augustinum Ticinensẽ canonicos regulares comitatus, ac etiam Goccellinum, quem perperam citat Ioannes Marquez cap. 15. §. 5. dicentem in vita S. Patricij cap. 116. B. Patricium sub D. Augustini regula militasse, vbi nihil tale dicitur, nec in eodem libro. Verum pro omnibus vnus sufficit. Romæ*

onus Pontificis Vniuersi Bulla approbationis officiorum Sanctorum Ordinis S. Augustini, quæ recitantur in Congregatione Lateranensi, in qua S. Patricium signant, & nominatim inter sanctos Ordinis canonicorum regularium numerant, illius historiam quæ legitur in eius officio sub diei Martij, similiter probat.

Porro quod ad alteram eiusdem nostræ assertionis partem attinet, ipsũ videlicet B. Patricium canonicis instituti non solum professore extitisse, verum etiam apud Hybernos propagatorem, multiplici argumentatione suadet. Et primò quidem ex vetustissima totius Insulæ Hybernentium traditione, cuius meminit Vincencianus Speculo Historiali lib. 21. & ex illo S. Antoniano 2. par. tit. 11. cap. 18. in fine, Stanhiurtus quoque, & Mathias Parisius, qui historiam Reg. sub anno 113. pag. 116. editionis Lundinensis, vbi illam hæc verbis referens, hæc habet, quæ eisdem ferè verbis alij auctores præfati scribitis: *de Purgatorio S. Patricij nuncupato loquens dicitur quæque Purgatorio, & eius origine, quod sequitur præsertim veteris historici Hybernentis. Magnũ Patricium dum in Hybernia verbum Dei prædicaret, & multa in montibus signis ceruicibus, bestiales illi homines hominum terrore infernalium tormentorum, ut se ab illius amore gauderent à mortuo Rudere renouaret, id ipsi plane sermone effugerant, se non conuertentes ad Christum, nisi oculos a fide prius conuictos, quæ promittit deum B. Patricium pro salute Populi in unguis, pugis, & orationibus postus Dominum peruenit propinquum, qui Dei Filium apprensit, & dicitur eum in locum desertum, & ostendit illi speluncam rotundam, & obscuram intrinsecum, & dixit: Quisquis uenerit peruenit, & in fide constitans hanc speluncam ingressus fuerit statim vnus dies ac noctem, ab omnibus in se peccatis peccatis, quibus in tota vita sua Deum offensa, & quæ eum ingrediens non solum tormenta mariorum, sed in dilectione Dei conuoluerit perseverauerit, prædicti & gaudia Beatorum. Sic Dominus disponit Beatus Patricius tam pro Domini apparitione, quàm pro spelunca ostensione letum, sperabat in seruum Hybernentium populum se ad fidem Catholice am conuersurum: & in loca illa consilium Oratorum conuersus, speluncam, quæ in Cometerio est ante frontem Ecclesie circumscribit, & sanam eum seruo apposuit, ne qui eam sine eius licentia intraret. Canonici Regulares loci illo inuenerunt, & prius Ecclesia clauem custodiendam conuenit, statuerunt, vt quis uouere Purgatorium ingredi uoluisset, ab Episcopo licentiam habeat, & cum licentia Episcopi accedat ad Purgatorium, & ab eo instructus Purgatorium intraret. Multi autem in diebus Patricij Purgatorium intrauerunt, qui reuerti cessati sunt, se tormentis grauius perculisse, & gaudia magna ibidem, se præsertim de uisionibus, quæ nonnulli dictam speluncam ingressi uiderunt, quæ cum ex ueteribus Hybernentium historis se accepisse fatentur,*

aduentu in Gallia
regulicis S. Martini
in eius vita
scribitur: Nam fuit
aliquis tempore
sua matris sue Casp
sua fuit
S. Patricii monach
id est hystoriam
deriuu habet
Ita enim Good
time citato ad
B. Maritum
S. Patricio
for existebat
nachatum, f
xtitisse cum
African inuenerit
antauerat, & qu
tuerat, quodque
de obseruauerit,
Analis Baroni
um. 12. ubi de mo
Vetellenensis
a in Occident
tris laudibus
fuit nota
in Gallia & 2. d
ali conuentione
vita eius
ierit, quem in
Insubribus
Patricius accep
plantamit, prop
quod B. Eusebi
radialis indiat
recllentis & f
institutum mon
oddy: B. Augu
onem intodit.
ustitium refert
runt postea
onij multorum
triciu in Catalo
regularium
pe allegato
laterrani lib. 22.
dini in Regulam
& voluit
annem Trullan
nicos regulari
em perperam
docentem
m sub D. Augu
le diebus
vna fufficit

mens Pontifici Pius V. in Bulla approbationis ot
fiorum Sanctorum Ordinis S. Augustini, qua
recitatur in Congregatione Lateranensi, in qua
S. Patricium signanter, & nominatim inter san
ctos Ordinis canonicorum regularium nume
rat, & illius historiam, qua legitur in eius officio
sub dicit. Martij, similiter probat.
II. Porro quod ad alteram eiusdem nostrae asser
tionis partem attinet, ipsum videlicet B. Pa
tricium canonici instituti non solum professore
excessisse, verum etiam apud Hybernos propaga
torum, multiplex argumentatione suadet. &
primo quidem ex vetustissima totius Insule Hy
bernentium traditione, cuius meminit Vincen
tius in Speculo Historiali lib. 21. & ex illo S. An
toninus 2. par. tit. 11. cap. 18. in fine, Stanhiurtus
quoque, & Matharus Parisius, qui historiam
Anglicanam ante annos 350 scripsit in Stephano
Rege sub anno 313. pag. 116. editionis Lundinē
sis, ubi illam hinc verbis referens, hæc habet,
que totidem ferè verbis alij autores præfati scri
bit, de Purgatorio S. Patricij nuncupato loquē
tes: De his quoque Purgatorij, & eius origine, quod
sequitur, prædant veteres historia Hybernentis. Magnus
Patricius dum in Hybernia verbum Dei prædicaret, &
& multu in uinculorum signis confusaret, bestiales il
lus patriæ hominis terrore in infernalium tormentorum,
at paradisi amore gaudentium à mortuis Ruduit reuo
cavit: sed ipsi plura sermone affirmabant, se non conuer
tentes nisi ad Christum, nisi oculata fide prius confite
rentur, qua promississet deum B. Patricius pro salute Pa
triciu in uinculis, & orationibus postus Dominum
percutitur propius, pini Dei Filij apparet ei, da
cit eum in locum desertum, & ostendit illi speluncam
reconditam, & obscuram intrinsecus, & dixit: Quisquis
reuerterit penitens, & in hac consilium hanc speluncam
ingressus fuerit statim unum dei ac uocem, ab omnibus in
ta purgatur peccatis, quibus in tota vita sua Deum
offendit, atque eam ingrediens non solum tormenta ma
litarum, sed in dilectione Dei consilium perseverauerit,
reddet & gaudia Beatorum. Sic Dominus dispen
te deatus Patricius tam pro Domini apparitione, quam
pro spelunca ostensione lætus, sperabat uisuram Hyber
nia populum se ad fidem Catholicam conuersurum: &
in loco illo consilium Oratorium construens, spelun
cam, qua in Cauerio est ante frontem Ecclesie cir
cumsedit, & sanam eum seru apposuit, ne qui eam si
ne licentia intraret, Canonicos Regulares loco illo
introduxit, & Priori Ecclesie clauem custodiendam
commissit. Et atque, ut quicunque Purgatorium ingre
di uoluerit, ab Episcopo loco licentiam habeat, & cum
licentia Episcopi accedat ad Priorem, & ab eo instruetur
Purgatorium intrat. Multi autem in diebus Patricij
Purgatorium introierunt, qui ueneri restati sunt, se
tormenta græua peruisisse, & gaudia magna ibidem, &
memorabilia confesse. Hæc dicitur autor ibidem,
& plura alia de visionibus, quas nonnulli dictam
speluncam ingressi uiderunt, quæ cum ex vetu
stis Hybernentium historis se accepisse fateatur,

contentiantque prædicti autores proxime allegati
Vincentius, Antoninus, Stanhiurtus, ac etiam
alij, quos refert idè Antoninus in Summa Theo
logica par. 4. tit. 14. cap. 10. §. 8. ubi de hoc ad lon
gum scribit, sitque apud omnes Hybernentis
hæc de S. Patricij Purgatorio traditio tam certa,
& consilans, quemadmodum à uiris illius Insule
fide dignissimis, ac præsertim à Reuerendiss. Do
minio Ardmachano Archiepiscopo nunc Romæ
commorante accepi, ut de illa nullus sit ambi
gendus locus, sola sufficere possunt ad Canonici
instituti per S. Patricium in Hybernia propagati
veritatem demonstrandam.
Nec enim obstat, quod loco citato Vincen
tius Bellouacensis contra prædictam historiam
opponit, illam à multis non recipi, propter illud
maximè, quod dicat, animas à Purgatorio libe
ratas non statim euolare in cælum, sed in para
diso terrestri, tanquam in loco quietis interme
dio tempore, commanere, & postea statuto tem
pore ad patriam peruenire: nam nullus est ex om
nibus, quos de hac re scribentes legere potui, qui
dixerit, illud fuisse Purgatorium animarum cor
pore solutarum, quæ à pœnis purgata non statim
ad cælum euolant. sed inquit, fuisse Purga
torium uiuentium, qui uerè pœnitentes illud in
gressi, & pœnas illas atrocissimas siue per ueram
passionem, siue per imaginariam apprehensio
nem sustinentes, à pœnis omnibus pro peccato
debitis purgabantur, quemadmodum alij infirmi
ti in hac uita degentes pro pœnis illorum peccatis
in Purgatorio debitis, hic uel per icunia,
uel per alia pœnitentiæ opera, uel per Indul
gentiarum applicationem satisfaciunt, qui nisi
noua peccata admiserint, ex hac uita migrantes
ad cælum sine alio Purgatorio statim euolant.
Quæ sententia tam probabilis est, & Catholica,
ut non possit ab aliquo, nisi in hac parte igno
ro, erroris insimulari. Sanè D. Bonauentura in 4.
d. 20. par. 1. quaest. vltima in corpore, et si quæ de
dicto Purgatorio S. Patricij in uniuersum tra
duntur, fabulosa esse suspicetur, ait tamen D. Pa
triciu impetrasse cuidam, quod puniretur in
quodam loco in terra: & ex hoc fabulosè ortum,
quod ibi esset Purgatorium. Vbi uides sanctum
Doctorem non negare, quin potuerit S. Patricius
pro aliquo impetrare, ut in eo loco purga
retur: sed solum rejicere fabulam asserentium,
Purgatorium ibi loci esse, sicut merito rejicienda
estiam qui de S. Patricij Purgatorio loquuntur,
non dicunt, illud fuisse Purgatorium animarum,
in quo illæ in altera uita de lege Dei ordinaria
purgantur, sed Purgatorium speciale uiuen
tium, in quo homines in hac uita degentes, &
uere pœnitentes, pro pœnis illorum peccatis in
alia uita debitis, ex speciali Dei concessione satis
faciunt.

Verum

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

III.

V Erum prater hanc rationem, ex communi & constanti totius insulae traditione desumptam, quae certe magnum habet robur, ac vires, alia non minor, sed longe maioris efficacitatis adijcitur: nam cum ex sanctissimis illis religiosis viris per S. Patricium institutus, quamplures zelo salutis animarum succensit in Scotiam, Angliam, Galliam, & Germaniam ad Christi Euangelium praedicandum proficiscerentur, statim clericorum canonicorum, quos regulares canonicos dicimus, Monasteria, & Collegia fundabant: nam vt monasteria in Regionibus Anglorum, & Scotorum ab illis fundata omittamus, in sequentibus de illis opportuniori loco verba facturi, sane de B. Rumoldo Episcopo Dublinensi patria Hybernenfi, & Regis Dublinensis filio, qui in Belgio anno 775 Martyr occubuit, Ioannes Molanus in Natalibus sanctorum Belgij sub die 1 Julij, haec scribit: *Beatus Rumoldus apud monasterium apud Malinas, qui locus quantumvis à Nordmannis esset vastatus, tamen celebris antiquitas fuit, vt connumeretur in partibus Caroli, quam de Regno Lotharj in diuisione cum fratre suo Ludouico facta, accepit. Fuit autè ab initio fundatum non manachorum, sed Canonicorum monasterium, quomodo in Chronico Cameracensi ante annos fere sexcentos conscriptum nominatur. Qua autem phrasi canonicorum collegia dici soleant monasteria, in primo libro de canonicis à nobis est explicatum. Haec ille, & plura alia, quae apud illum videri possunt. Eiusdem instituti fuisse monasterium fundatum à S. Killiano genere Hyberno, & Regio sanguine procreato, in Dicecesi Atrebatensi, in loco Albiniaco nuncupato, Chronicon Atrebatensium in hunc modum testatur. In vico Albiniaco est monasterium Canonicorum, videlicet sancti Killiani, qui Scotus fuisse traditur. Eiusdem instituti monasterium fundatum à S. Bertuino Episcopo Hybernenfi in Villa Malonia Leodiensis diocesis, notat Aubertus Miræus Bruxellensis canonicus Antuerpiensis, & S. R. E. Protonotarius, de Collegijs canonicorum regularium cap. 25. Venisse autem S. Killianum ex Scotia in Gallias, cum aliquibus socijs, anno 651. testatur Sigibertus Gemblacensis in Chronico. De S. vero Frigidiano Vlonix Hybernensum Regis filio, quem Romam venientem Pelagius 1. Lucanæ ciuitatis Hetruscorum Episcopum ordinauit, illum in ea Ciuitate monasterium clericorum canonicorum illico fundasse, & cum illis regulariter vsque ad vitæ exitum sanctissimè vixisse, ipsius monasterij tabularia, quod vsque in hanc diem sub Regulari disciplina canonicorum viget, manifestissimè testantur. Quae eù ita se habeant, quis inficias ibit, istos sanctissimos viros Regularis vitæ institutum, quod in externis regionibus plantabant, in patrio solo, & apud proprios lates antea didicisse? quod cum non ab alio, quam à sancto Patricio, vel ab eius discipulis discere potuerint, certè non video, qua ratione inficiari possit, B. Patricium primum Canoni-*

ci instituti autorem, & propagatorem in illa Provincia extitisse, & profecto cum de eodem Beato viro scribat Antoninus in Summa Historiali, loco supra hoc eodem capite citato. illum trecentas & sexaginta quinque Ecclesias in eis ordinasse, totidemque Episcopos in eis ordinasse, & presbyterorum tria milia ab eodem consecrata, quis dubitet, sanctum virum Apostolicum in eisdem Ecclesijs primos clericos tales instituisse voluisse, quales in primitiua Ecclesia à Beatis Apostolis institutos, qualesuè tunc positissimum temporis in Italia, Hispania, Africa, & in Gallijs solitudine sanctissimorum Episcoporum, presertim D. Patris Augustini, floruisse, non solum aliorum traditione didicerat, verum etiam oculata fide probauerat Romæ, & in Gallijs sub Martino Turonensi auunculo, & Germano Antiodorensi Doctore?

D Emum, quod omnem dubitationem eliminat, certum est, fuisse in Hybernia monasteria canonicorum regularium antiquissima, etiam ante Venerabilis B. d. x. tempora, cum illa ta. 4. lib. Historiæ Gentis Anglorum cap. 4. monasterij in Hybernia sub Regula & Abbate Canonico existens hinc probatur, & concepti verbis meminerit, dicens: *ad exemplum Venerabilium Patrum sub Regula & Abbate Canonico, in magna continentia & sinceritate proprio labore manuum viuunt.* Paris autem certitudinis esse debet, nulli ante illa tempora Canonicam institutionem in eam insulam inuexisse, prater vnum Hybernensum Apostolum D. Patricium, & quantum ob illius insula à fide Catholica deflectionem seu vitijs ob Catholicorum eiusdem insula tyrannicam & truculentam nimis interfectionem, & consumptionem, non facile fuerit corundem monasteriorum, vel etiam nomina reperire, inueniuntur tamen aliqua de multis, quorum vel apud D. Bernardum, vel in libris taxarum Cameræ Apostolicæ, vel apud alios probatos, & fide dignos auctores mentio distincta habetur, quæque Canonici instituti apud Hybernenfes antiquitatem sufficienter ostendere possunt. Ea vero sunt:

In Armachana ciuitate, & totius Regni, sine insula Metropoli S. Patricius monasterium fundauit, in quo postremis vitæ suæ temporibus degit, orationis, & contemplationi vacans, nequid nisi pro causis grauissimis exibat, vel semel in anno causa Concilij celebrandi, ex Gocellino illius vitæ scriptore cap. 191.

In Dicecesi verò Armachana erat monasterium apud Foueam, Purgatorium S. Patricij nuncupatum, cuius Prior clauem dicec. foue ex ordinatione ipsius S. Patricij tenebat, ex Vincentio Matthæo Parisio, S. Antonino, Stanhuro supra citatis, & alijs. Et notandum, quod D. Antoninus sicut etiam alij præfati auctores vnanimiter dicunt, illud monasterium fuisse canonicorum regularium, sub Priorè & sub Regula D. Augustini. At

quæ D. Antoninus in summa Theologia præ. 4. tit. 14. cap. 5. dicit fuisse monasterium canonicorum, vt vides, auctores regularis, quod monachi. & canonici regularis, quod monachi aduertendum, ad intelligentiam dicendum Purgatorium S. Patricij Antonius Magistri in descriptione Hyberniæ dicit, in quadam insula certi loci prope lacum Ernem, ad quindocim millaria esse constitutum.

In eadem Dicecesi erat aliud monasterium canonicorum regularium sanctorum Petri & Pauli, cuius taxarum Apostolicarum.

In Episcopatu Arfordensi prouincia Castiliensis monasterium sanctorum Petri & Pauli, cuius taxarum Apostolicarum.

In loco qui dicitur Chircham, erat Prioratus canonicorum regularium, cuius meminit D. Bernardus in vita S. Malachie & Malachias factus Dunelm Episcopus, &c. Gulelmo, inquit, non prius in Chritianis Regularium fratrum, vnde verò quædam monasterium patet in Malina monasterio ordinis m. d. &c.

In Cloneni, sine Clonenfi Episcopatu prouincie Armachane monasterium S. Matie de Anno ex lib. taxarum.

In Dublinensi Metropolitana monasterium S. Thome martyris, ex eodem lib. taxarum. Item aliud monasterium S. Patricij nuncupatum, quod S. Laurentius Dublinensis Archiepiscopus clericorum antiquis, quia ad secularitatem transierat, introductis iterum canonicis regularibus restituit & Congregationi de Arosia vniuit in Catalogo monasteriorum istius Congregationis, Auberto Miræo de Collegijs canonicorum regularium cap. 10. & ex Surio rom. 6. sub tit. 4. Nouemb. & tabularijs monasterij Arosæ fens.

Dicecisi Episcopalis prouincie Armachane, per S. Malachiam fuit facta Regularis teste D. Bernardus in eius vita, & Malachias factus Dunelm Episcopus, &c. ibi enim dicit, illum factum Dunelm Episcopum confestim curauisse ad soluendam sibi de filijs suis conuentum regularium clericorum. Nec verum est, quod ait Antoninus Ypereserente Joanne Marquez de origine fratrum Eremitarum cap. 15. §. 4. illos clericos fuisse monachos Ordinis S. Benedicti: cum S. Malachias nunquam fuit monachus S. Benedicti, sed clericus, vt statim dicemus: neque D. Bernardus nomine regularium clericorum confestim vocare monachos, sed solù canonicos regulares, quos semper cõsuevit vocare vel clericos regulares, vel fratres regulares, vel fratres Ordinis D. Augustini, quippe quia tempore D. Bernardi nulli præter canonicos Ordinis D. Augustini existebant, vel dicebantur, vel versati in illis D. Bernardi satis constat, sine alia probatione quæ excludit omnem dubitationem, in antiquis tabularijs monasterij Arosænsis nota-

ipfe Diuus Antonius in iuniora Theologica
par. 4. tit. 14. cap. 1. §. 9. dicit fuisse monasterium
monachorum. vt videas, autores confundere
nomen monachi, & canonici regularis, quod
maximè aduertendum, ad intelligentiam dicen-
dorum. Purgatorium S. Patricij Antonius Magi-
nus in descriptione Hyberniæ dicit, in quadam
insula certi lacus prope lacum Ernun, ad quin-
decim miliaria esse confitutum.

In eadem Diocesi erat aliud monasterium ca-
nonicorum regularium sanctorum Petri & Pau-
li vocatum, ex lib. taxarum Apostolicarum.

In Episcopatu Arefordensi prouincie Castil-
lensis monasterium sanctorum Petri & Pauli, ex
eodem lib. taxarum Apostolicarum.

In loco qui dicitur Chirchcam, erat Prioratus
canonicorum regularium, cuius meminit D. Ber-
nardus in vita S. Malachie: §. Malachias factus
Dunenſis Episcopus, &c. *Gulielmus, inquit, tunc
fuit in Chirchcam Regularium fratrum, non verò
monachorum, quod monasterium patet in multis monasteriis
Ordo in d. 8. &c.*

In Clonenſi, siue Cleanenſi Episcopatu prouincie
Armachane monasterium S. Mariæ de
Anro ex lib. taxarum.

In Dublinſi Metropolitana monasterium
S. Thomæ martyris, ex eodem lib. taxarum. Item
aliud monasterium S. Patricij nuncupatum, quod
S. Laurentius Dublinensis Archiepiscopus cie-
tilericus antiquis, qui ad secularitatem transie-
rant, introductis iterum canonicis regularibus
reformauit, & Congregationi de Aroalia vniuit.
ex Catalogo monasteriorum dictæ Congrega-
tionis, Auberto Mirzo de Collegijs canonicorum
regularium cap. 10. & ex Surio tom. 6. sub
die 14. Nouemb. & tabularijs monasterij Aroa-
liensis.

Dunenſis Episcopalis prouincie Armachane,
per S. Malachiam fuit facta Regularis teste D.
Bernardo in eius vita, §. Malachias factus Dun-
enſis Episcopus, &c. ibi enim dicit, illum factum
Dunenſem Episcopum confestim curauisse ad-
ſeſcitare ad solacium sibi de filiis suis conuentum
regularium clericorum. Nec verum est, quod ait
Antonius Yepes, referente Iohanne Marquez de
origine fratrum Eremitarum cap. 15. §. 4. illos
clericos fuisse monachos Ordinis S. Benedicti:
nam S. Malachias nunquam fuit monachus S.
Benedicti, sed clericus, vt statim dicemus: neque
D. Bernardus nomine regularium clericorum
confestim vocare monachos, sed solù canonicos
regulares, quos semper cõſuevit vocare vel cleri-
cos regulares, vel fratres regulares, vel fratres Or-
dini D. Augustini, quippe quia tempore D. Ber-
nardi nulli præter canonicos Ordinis D. Augu-
stini censentur, vel dicebantur, vt versatis in
lib. D. Bernardi satis constat, sine alia probatio-
ne, & quod excludit omnem dubitationem, in
antiquis tabularijs monasterij Aroaliensis nota-

tum reperitur S. Malachiam illac in Hyberniam
recedentem instituta & habitum Canonicorum
Aroaliensium accepta in Hyberniam transfuſi-
ſe, & in Episcopatibus Hyberniensibus à clericis
obseruari præcepisse. Vnde habes clericos Ecele-
ſiarum Hyberniensium, quæ S. Malachia erant
subiectæ, omnes regulares extitisse.

In Laomenſi Episcopatu prouincie Cafel-
lenſis monasterium de Forgio, ex eodem libro
taxarum.

In Lisinorensi, & Waterfordensi vnitæ prou-
incie Cafellenſis monasterium S. Brogani de
Motalia Item monasterium dictum de Melan-
ſil Item aliud monasterium insulæ S. Melanſidis
ex lib. taxarum.

In Midenſi Episcopatu prouincie Armachane
monasterium S. Mariæ de Cauris. Item aliud
S. Mariæ de Truno, ex eodem lib. taxarum. In co-
dem monasterium dictum de Portu Patrum, ali-
as de Portu puro, cuius fit mentio in eodem lib.
taxarum & de isto monasterio tempore persecu-
tionis impijſſimæ Iezabelis, siue Elizabethæ ve-
nerunt ad nostram Congregationem Lateranen-
sem nonnulli inter quos Don Ioannes, qui apud
nos sanctissimè per multos annos fuit conuerſa-
tus.

In Archiepiscopatu Tuamenſi monasterium
S. Mariæ de Conca nuncupatum, ex lib. taxarum
Apostolicarum.

Sancti Iacobi Vartienſe Cœnobium in Hy-
bernia canonicorum regularium Geruaſio Abbati
ex Congregatione Aroaliensium seſe reformandũ
tradidisse, produnt tabularia vetustissima dictæ
Congregationis.

Prope ciuitatem Waterfordensem monaste-
rium S. Catharinæ, ex literis cuiusdam collatio-
nis eiusdem monasterij nuper factæ in Curia Ro-
mana, sub titulo monasterij Ordinis canonicorum
Regularium.

In Oſſarienſi diocesi prope Oppidum Kilche-
ni monasteriũ sub titulo Prioratus de Kels nun-
cupatum, obtinet nunc Comes de Ormon ex
Regia concessione, constat ex chirographo con-
cessionis.

In eodem Oppido Kilcheni monasterium S.
Ioannis, eius bona nunc à Ciuibus sunt occupa-
ta ex Regia concessione, vt ex Regiſtris eiusdem
Ciuitatis habetur.

In Childarienſi Episcopatu Prioratus de Co-
nalmor, ex collatione dicti Prioratus nuper facta,
in Curia Romana sub titulo monasterij Ordinis
S. Augustini.

Monasteriũ Benchorienſe à S. Malachia resti-
tutum, cum alijs ab illo extructis, antequam Ar-
chiepiscopus Ardmachan' creatus ad monasteriũ
Clareuallis accessisset, non est dubium fuisse mo-
nasteria canonicorum, non monachorum, quid-
quid nonnulli inficiuntur; id enim aperte colligitur

ex illius vita per S. Bernardum descripta: primo, quia constat ipsum Malachiam, & Inarium eius magistrum, cuius iussu ille monasterium Benchoriensis restituit, non monachos, sed clericos fuisse secundum, quia D. Bernardus religiosus illius monasterij nunquam vocauit monachos, sed solum fratres, quo nomine consuevit vocare clericos regulares: tertio, quia in §. Erat tunc temporis &c. aperte dicit, quod antequam Malachias ad D. Bernardum accederet, quod accidit postquam fuit ordinatus Archiepiscopus Armachanus, Hyberneses, licet à diebus antiquis monachorum nomen audiissent, monachos nondum viderant, ergo illa monasteria non erant monachorum: sed clericorum.

CAPVT TRIGESIMVM QVINTVM.

Dubia nonnulla contra ea, quae superiori capite de Canonico D. Patricij instituto dicta fuerunt, proponuntur, & soluntur.

I.

ADueris ea, quae de Canonico D. Patricij instituto superiori capite docuimus, dubium oritur ex antiquis scriptoribus, Beda, Probo, Mumbritio, Mariano Scoto, Goccelino, & alijs, qui ante annos quadringentos de illius vita, & rebus gestis scripserunt: illi enim omnes monachum eum faciunt, & monachorum autorem, non clericum, nec clericorum canonicorum institutorem, vt legentibus eorum libros absq; vlla prorsus hesitatione patebit: praedicus verò autoribus magis credendum est, quam recentioribus, qui illum referunt in Catalogum canonicorum regularium, quibus veterum scriptorum nullus adhibetur.

Respondeo, Bedam, Probam, Goccelinum, & ceteros antiquos vix S. Patricij scriptores omnes monachos fuisse, ac proinde non mirum, quod ad monasticum ordinem dignificandum, quem Regularem, & Regularium institutorem deprehenderant, in Catalogum monachorum retulerint, nomine monachorum iuxta latam significationem vtentes, secundum quam etiam regulares clericos comprehendit. Vel clarius respondendo dicendum est, nomen monachi duobus modis à scribentibus usurpatum, vno modo secundum strictam significationem, & acceptionem, quatenus certum genus personae regularis significat, quae à clericis canonicis siue regularibus contradistinguitur: Altero modo secundum latam acceptionem, secundum quam omnia genera personarum regularium,

siue quos proprie monachos dicimus, siue canonicos regulares, comprehenditur: hoc enim secundum modo acceptum nomen monachorum in vltimo frequentissimum tum veterum, tum etiam recentiorum autorum venire consuevit. Imò verò si sedulo rem inspiciamus, tam frequentem esse huc vltimum nomen monachorum iuxta hanc acceptionem, vt vix vllum auctorem reperias, qui iuxta illam eodem nomine non utatur. Ecce tibi in subiecta materia: D. Antoninus qui in Summa Historialis dixerat B. Patricium a pud speluncam Purgatorium nuncupatam, constituisse monasterium canonicorum regularium Ordinis S. Augustini, tamen in Summa Theologica 4. par. tit. 14. cap. 10. §. 8. dicit constituisse de Monachos.

Matthaeus quoque Parisius S. Albani monachus in Historia Anglicana in Hærico III. sub anno 1240. pag. 730. editionis Lundinensis, obitum sancti Edmundi Cantuariensis Archiepiscopi narrans inquit: Obijt autem apud S. iohannem monachorum regularium, & dum adhuc sesset ibi vixit, & desideret monachi, quod ab alijs recedat. ut vultus qui fuit et specialissimus: Domine vt quid se edo? Vide obsecro quomodo passim, & familiariter auctores hoc nomine monachi regulares canonicos accipiant. Eodem igitur modo dicendum est, nominibus monachi, vel monachorum vltimo antiquiores vix B. Patricij scriptores, quatenus loquuntur canonicos regulares, siue clericos regulares vtentes comprehendunt, nec vim ponendam esse in vocabulis, cum rem ipsam tenentur, si verò ne me de meo confingere ad Canonici Ordinis dignitatem amplificandam exultemus, lege in primis Venerabilem Bedam Historiam Anglicanæ lib. 3. cap. 26. de sanctis Episcopis & laicis dotibus ex Hybernia in Angliam profectis, de illorum vitæ continentia, paupertate, doctrina, & monasterijs per illos institutis multa præclara & mirabilia scribentem, quæ in tota fere historia profequitur, quosque semper nomine monachorum appellare consuevit, vbi sic tandem concludit: Tota enim fuit consuetudo Doctorum illius feruendi, non seculo, sed cura cordis excelsio, non ventri. Vnde & in magna et at ueneratione tempore illi religionis habitus, ita vt vix aliquis clericus aliquis, aut monachus adueniret, & gaudeat ab omni tanquam Dei famulus exceperetur, & infra. Nam nequaquam ipse sacerdotibus, aut clericis vicis aduandis, quam prædicandi, baptizandi, infirmos visitandi, & vt inuenter dicant, animas curandi causa fuit, qui in tantum erant ab omni auaritia peite castigati, vt nec terrarum, ac possessiones ad construenda monasteria, nisi à parentibus seculi coacti acciperent, quæ consecrata per omnia aliquando post hæc tempora in Ecclesia Norwæ breuiter seruat a est. Et ad oēs dubitatis nebulas discutiedas, lege deinceps D. Bernardum in vita S. Malachiae, illius reditum ex vrbis Romæ in Hybernia

describentem, & ad monasterium Clarcualis directorem, & rogantis, vt ipsam illius socios, quos apud D. Bernardum reliquerat, in discipulis monasticis instrueret, & sic instruci motibus monasticis antea in Hybernia inuisa in eorum insulam inferrent: Qui reuertens, inquit, per illam speluncam, quod non liceret sibi pro suo desiderio venisse, hinc inquit, interim pro me oro, vt reuertens, qui à vobis disjunctus, quod nos postmodum doctores, & in certarum nobis in semen, & in semine isto heredeuere geres, & illa geres, quæ à diebus antiquis monachi quidem nomen audiverunt, monachum non viderunt, & disijcti quæ nos à latere suo abijt, qui profertur, & digni manet, non vbi facti sunt. &c. Vide igitur obsecro an viri illi Religiosi per S. Patricium, & illius discipulos in Hybernia instituti monachi clericis canonicis contradistingui extiterint: quod quidem vique ad tempora S. Malachiae Hyberneses, licet ab antiquo nomine monachorum non distarent, monachos tamen necdum viderant. Erat ergo monachus B. Patricius, erant monachi religiosi ab eodem viro Apostolico in Ecclesia Hybernesium instituti: sed non tales, quales nonnulli contendunt, à clericis regulariter vtentes distincti. Verum tales erant, qualis Ecclesiam Verceilens, qualis Hilarius Pictauiensis, Marcellus Turonensis, qualis Athanasius Alexandrinus, & Augustinus Hipponensis, quales tandem erant illorum clerici ab ipsis reformati, & cum illis in eorum Ecclesijs regulariter vtentes, & tota monachorum eum officij ecclesiasticis vngentes, vt D. Ambrosius locis sepe citatis et epist. 82. ad Verceilens, & ser. 69. ac nominatim Cardinalis Bellarminus de Scripturis Ecclesiasticis in August. & in censura sermonum ad Eremitas, cum alijs pluribus lib. superiorum relata verissime dixerunt.

Secundum Dubium. Canonici Regulares præsertim Lateranenses affirmant, S. Patricium Romanum adolecentem profectum, in Ecclesia Lateranensi canonicorum regularium institutum, obijt sub Goccelino I. Verum hanc illorum solentem apocrypham, & fallam esse duo euidenter conuincunt, & primum quidem, quod S. Patricius adolecens non Romanus, sed in Gallias profectus fuit, & hinc à sancto Martino Turonensi conuocato, & Germano Antiodorensi tunc sacrotheotobus innotuit, tum regularibus institutus à sacris literis imbutus, sub quorum disciplina cum spatio trium & viginti annorum mansisset, postea Germano Episcopo, & magistro Ecclesiae, Romam veniens, à B. Papa Goccelino I. Episcopo Hybernesium fuit consecratus. Ita vt cum vna Goccelinus cap. 24. & duobus sequentibus, Probos, & alij, qui vitam huius sancti viri vitam mandauerunt, non ergo adolecens Romam in Ecclesia Lateranensi sub Papa Goccelino